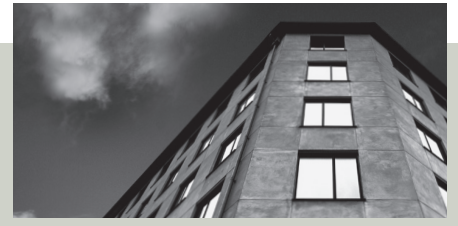

RIGSREVISIONEN

Rigsrevisionens notat om beretning om

indsatsen over for anbragte børn

Vedrører:
Statsrevisorernes beretning nr. 21/2015 om indsatsen over for anbragte børn

14. november 2016

Social- og indenrigsministerens redegørelse af 14. oktober 2016

RN 309/16

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som social- og indenrigsministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

Social- og indenrigsministeren har noteret sig, at Statsrevisorerne og Rigsrevisionen finder, at Social- og Indenrigsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet kommunerne i at indfri Anbringelsesreformens formål, og at ministeriet efter 10 års indsats ikke kan dokumentere, at kommunernes sagsbehandling i forhold til anbringelse af børn er blevet bedre, eller at indsatsen har haft den tilsigtede effekt.

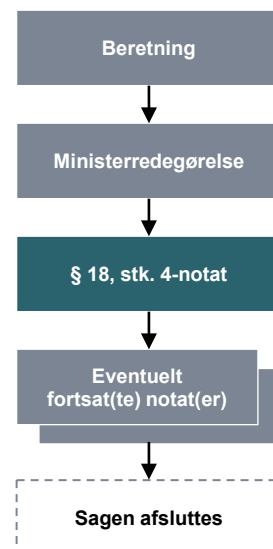
På trods af det kan Rigsrevisionen konstatere, at Social- og Indenrigsministeriet ikke har iværksat nye initiativer som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner, og at ministeriet ikke umiddelbart lægger op til en forstærket indsats. Social- og indenrigsministeren oplyser, at de igangværende initiativer som taskforcen, ledernetværket og efteruddannelsen skal have tid til at virke.

Social- og indenrigsministeren er enig i, at der ikke tidligere har været tilstrækkeligt fokus på effekt og virkning af indsatserne på området, og oplyser, at hun er optaget af, at dette bliver ændret fremadrettet. Rigsrevisionen finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet har iværksat initiativer, som skal understøtte, at der kan måles og dokumenteres effekt af indsatsen.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- hvorvidt Social- og Indenrigsministeriets indsats mindsker gabet mellem lovens centrale krav og den kommunale sagsbehandling i anbringelsessager
- hvorvidt Social- og Indenrigsministeriet kan dokumentere, at de initiativer, der er sat i værk for at understøtte sagsbehandlingen i anbringelsessager, styrker sagsbehandlingen

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- hvorvidt Social- og Indenrigsministeriet har forbedret måling og dokumentation af effekten af indsatsen over for anbragte børn, og om ministeriet har udbredt redskaber til kommunerne og de sociale tilbud, der hjælper dem til at kunne måle og dokumentere effekten af indsatsen
- hvorvidt Social- og Indenrigsministeriet har gennemført en sanering af Ankestyrelsens anbringelsesstatistik og underretningsstatistik, så ministeriet kun beder kommunerne om at indrapportere data, som er nødvendige, og som bliver anvendt.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i august 2016 en beretning om indsatsen over for anbragte børn. Beretningen handlede om, hvorvidt Social- og Indenrigsministeriet har understøttet kommunernes indsats over for anbragte børn, så formålet med Anbringelsesreformen fra 2006 er blevet indfriet. Formålet var bl.a. at styrke en mere systematisk og grundig indsats over for det enkelte barn. Desuden var det en central intention i højere grad at dokumentere og måle effekten af indsatsen over for det enkelte barn.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det kritisabelt, at Social- og Indenrigsministeriet efter 10 års indsats ikke kan dokumentere, at kommunernes sagsbehandling i forhold til en anbringelse er blevet bedre, eller at indsatsen har haft den tilsigtede effekt. Statsrevisorerne fandt, at ministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet, at kommunerne indfrier Anbringelsesreformens formål. Statsrevisorerne kritiserede desuden, at kommunernes sagsbehandling i mange anbringelsessager ikke overholder lovens krav om børnesamtaler, handleplaner og børnefaglige undersøgelser.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af social- og indenrigsministerens redegørelse

Problemer med sagsbehandlingen i anbringelsessager

5. Statsrevisorerne kritiserede, at kommunernes sagsbehandling i mange anbringelsessager ikke overholder lovens krav om børnesamtaler, handleplaner og børnefaglige undersøgelser. Statsrevisorerne fandt, at Social- og Indenrigsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet, at kommunerne indfrier Anbringelsesreformens formål.

Det fremgik også af beretningen, at Rigsrevisionen vurderede, at der var behov for en forstærket indsats for at sikre, at sagsbehandlingen lever op til kravene for at indfri Anbringelsesreformens formål.

6. Social- og indenrigsministeren oplyser, at det er hendes opfattelse, at en del af baggrunden for kommunernes udfordringer har været, at Folketinget har gennemført en række store reformer med omfattende lovændringer over en forholdsvis kort årrække. Det har vist sig, at det har været en større udfordring for kommunerne end først antaget at implementere de mange reformer. Ministeren mener, det er vigtigt, at der fremadrettet ikke vedtages nye, omfattende regelændringer, før der er fulgt op på implementeringen af tidligere ændringer.

Ministeren oplyser desuden, at der både fra politisk side og fra ministeriets side fremadrettet er behov for at følge langt bedre op på kommunernes implementering af reformer, end der har været gjort tidligere.

7. Det fremgik også af beretningen, at Social- og Indenrigsministeriet har indsamlet viden om kommunernes praksis, bl.a. gennem praksisundersøgelser. Social- og indenrigsministeren oplyser i den forbindelse, at ministeriet har haft kendskab til, at kommunerne har haft udfordringer med sagsbehandlingen, og at denne viden netop er baggrunden for, at der på ministerområdet blev iværksat en række initiativer til at understøtte kommunerne i deres sagsbehandling på området for udsatte børn og unge. Det gælder bl.a. etableringen af en særlig taskforce på børneområdet, som hjælper kommuner, der oplever udfordringer med sagsbehandlingen, med at få rettet op. Det gælder også etableringen af et ledernetværk, der understøtter en tættere sparring på tværs af kommunerne. Derudover er der afsat midler til en efteruddannelsesindsats målrettet sagsbehandlere, hvor der er oprettet en diplomuddannelse, en masteruddannelse og et katalog med enkeltstående kurser, som er særligt målrettet de områder, hvor kommunerne har udfordringer med deres sagsbehandling.

Social- og indenrigsministeren oplyser, at det er initiativer, som påvirker måden, der arbejdes på over tid, og som dermed også kræver tid for at skabe forbedringer. Ministeren forventer, at initiativerne på længere sigt er med til at skabe positive forandringer. Ministeren oplyser, at kommunernes praksis fortsat skal følges tæt gennem bl.a. Ankestyrelsens praksisundersøgelser.

8. Rigsrevisionen finder det positivt, at social- og indenrigsministeren ved kommende reformer er opmærksom på, at der kan være behov for en bedre opfølgning på implementering i kommunerne.

Rigsrevisionen konstaterer dog, at Social- og Indenrigsministeriet ikke har iværksat initiativer som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner, og at ministeriet ikke umiddelbart lægger op til en forstærket indsats. Rigsrevisionen vil fortsat følge, om ministeriets indsats mindsker gabet mellem lovens centrale krav og den kommunale sagsbehandling i anbringelsessager.

Dokumentation for forbedring af sagsbehandlingen

9. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Social- og Indenrigsministeriet efter 10 års indsats ikke kan dokumentere, at kommunens sagsbehandling i forhold til en anbringelse er blevet bedre.

10. Social- og indenrigsministeren oplyser, at det er komplekst at måle den isolerede effekt af enkelte initiativer i forhold til at kunne påvise en forbedring af sagsbehandlingen på tværs af landets kommuner. Det skyldes ifølge ministeren, at der er mange og meget forskellige forudsætninger, der tilsammen skaber god sagsbehandling i kommunerne. Det gælder bl.a. de rammer for sagsbehandlingen, som kommunerne har ansvaret for er til stede, fx organisering og tilrettelæggelse af arbejdet, god og relevant faglig ledelse og de rette faglige kompetencer blandt både sagsbehandlere og ledelse.

11. Rigsrevisionen anerkender, at det kan være vanskeligt at måle virkningen af de enkelte initiativer, men vurderer fortsat, at det kan være relevant at anvende målbare succeskriterier som udgangspunkt for evaluering af initiativer, fordi det ellers er svært at følge op på, om et initiativ har den ønskede virkning. Dette navnlig set i lyset af, at Social- og Indenrigsministeriet ikke kan dokumentere en forbedret sagsbehandling på trods af de eksisterende initiativer.

Rigsrevisionen konstaterer, at social- og indenrigsministeren ikke har iværksat tiltag som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner med hensyn til opfølgning på de understøttende initiativers virkning på praksis i kommunernes sagsbehandling. Rigsrevisionen vil fortsat følge, om Social- og Indenrigsministeriet kan dokumentere, at de initiativer, der er sat i værk for at understøtte sagsbehandlingen i anbringelsessager, styrker sagsbehandlingen.

Måling og dokumentation af effekten af indsatsen

12. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Social- og Indenrigsministeriet efter 10 års indsats ikke kan dokumentere, at indsatsen har haft den tilsigtede effekt. Statsrevisorerne bemærkede, at ministeriet kun har stillet få redskaber til rådighed for kommuner og sociale tilbud, der kan hjælpe med at måle og dokumentere effekten af indsatsen over for anbragte børn. Dermed er der risiko for, at kvantitet og økonomi – og ikke kvalitet og effekt – bliver bestemmende for, hvordan kommunerne anbringer udsatte børn.

Det fremgik også af beretningen, at kommunerne ikke er nået ret langt med at måle effekten af deres indsats over for anbragte børn – hverken på kort eller langt sigt – og at kommunerne derfor ikke systematisk inddrager viden om effekten af de forskellige indsatser i deres styring af området. Rigsrevisionen vurderer i beretningen, at Social- og Indenrigsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet, at der kan dokumenteres og måles effekt.

Endelig fremgik det af beretningen, at Rigsrevisionen finder det væsentligt, at Social- og Indenrigsministeriet sikrer, at data bliver anvendt, og prioriterer, hvilke udvalgte centrale informationer der er vigtige for at kunne følge effekten på nationalt plan. Dette gælder de data, som kommunerne skal indberette til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik og underretningsstatistik. Det fremgik af beretningen, at ministeriet har planer om at gennemføre en sanering af statistikkerne.

13. Social- og indenrigsministeren er enig i, at der ikke tidligere har været tilstrækkeligt fokus på effekt og virkning af indsatserne på området, og oplyser, at hun er optaget af, at dette bliver ændret fremadrettet.

Ministeren oplyser, at der i efteråret 2015 blev oprettet en ny afdeling for analyse og datastrategi i ministeriet med det formål at udvikle data og styrke analysekulturen på det sociale område. Opprioriteringen af det strategiske arbejde med dataudvikling omfatter en plan for flere og bedre data på socialområdet frem mod 2020.

Ministeren oplyser desuden, at ministeriets arbejde med at forbedre måling og virkning af de sociale indsatser består af flere elementer. For det første skal der opbygges viden om resultater og effekter af sociale indsatser. For det andet består arbejdet med at understøtte måling af effekt og virkning i at understøtte kommunerne og de enkelte tilbud i deres arbejde med lokalt at opbygge viden om indsatserne via systematisk dokumentation af resultaterne, herunder indsamling af egne data.

14. Rigsrevisionen finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet har iværksat initiativer, som skal understøtte, at der kan måles og dokumenteres effekt af indsatsen. Rigsrevisionen vil fortsat følge, om ministeriet har forbedret måling og dokumentation af effekten af indsatsen over for anbragte børn, og om ministeriet har udbredt redskaber til kommunerne og de sociale tilbud, der hjælper dem til at kunne måle og dokumentere effekten af indsatsen. Desuden vil Rigsrevisionen følge op på, om ministeriet har gennemført en sanering af anbringelsesstatistikken og underretningsstatistikken, så ministeriet kun beder kommunerne om at indrapportere data, som er nødvendige, og som bliver anvendt.